

Sprawdzian 2. do rozdziału „Śladami cywilizacji”

Imię i nazwisko Klasa.....

Instrukcja dla ucznia

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania od 1. do 4. Masz na to 15 minut.

Sposób 13.

Chcąc spowodować, aby przeciwnik przyjął naszą tezę, wypowiadamy również antytezę, pozostawiając mu wybór między nimi; tę antytezę przedstawiamy tak jaskrawo, że przeciwnik, aby nie wpaść w paradoks, musi przyjąć naszą tezę, która przy porównaniu wydaje się sensowniejsza. Na przykład przeciwnik ma przyznać, że każdy powinien wykonać wszystko, co mu nakazuje jego ojciec; pytamy wtedy: „czy należy rodzicom być we wszystkich sprawach posłusznym czy nieposłusznym?”. Albo też, jeżeli mówi się, że jakaś rzecz występuje często, wówczas zapytujemy, czy przez wyraz „często” należy rozumieć mało czy dużo przypadków; na to przeciwnik odpowie „dużo”. Jest to tak, jak gdyby się położyło szare obok czarnego i wtedy można je nazywać białym; gdy się zaś kładzie je obok białego, można je nazywać czarnym.

Artur Schopenhauer, *Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów*, tł. Bolesław i Lucja Konorscy, Oficyna Wydawnicza Alma-Press, Warszawa 2014, s. 71–72.

1. Wypisz z tekstu tezę i antytezę na temat posłuszeństwa wobec ojca.

a) teza:

.....

b) antyteza:

.....

2. Sformułuj argument dowodzący słuszności tezy postawionej przez Alberta Einsteina: *Wyobraźnia jest ważniejsza od wiedzy.*

.....

.....

.....

3. Do zjawisk fonetycznych dopisz odpowiednie wyrazy wybrane z ramki.

przymus	kawka	sześćdziesiąt	przedmówca	przykaz	wpływ
---------	-------	---------------	------------	---------	-------

a) ubezdźwięcznienie postępowe i utrata dźwięczności na końcu wyrazu

.....

b) ubezdźwięcznienie wsteczne i utrata dźwięczności na końcu wyrazu

.....

c) ubezdźwięcznienie postępowe i ubezdźwięcznienie wsteczne

.....

d) uproszczenie grupy spółgłoskowej

.....

4. Na czym polega błąd frazeologiczny popełniony w związku *siedzieć jak mysz na tureckim kazaniu*?

- A. Użycie związku w złym kontekście.
- B. Zmiana wyrazu wchodzącego w skład związku.
- C. Łączenie ze sobą fragmentów dwóch różnych związków.
- D. Zmiana kolejności wyrazów wchodzących w skład związku.